

Kortare arbetstid i hemtjänst på Öland

Härom dagen rapporterade [Sveriges Radio att Mörbylånga på Öland infört modellen med förkortad arbetstid](#) för Degerhamns hemtjänst med mycket lovande resultat. Det har gjort det lättare att rekrytera och behålla personal, något som tidigare varit ett problem. Personalen arbetar 85 procent med bibehållen lön. Det blir visserligen något dyrare, men det lönar sig genom stabilare arbetssituation, vilket även gynnar vårdtagarna.

Arbetstidsförkortning är en politisk fråga som jag tycker blir allt viktigare. Flera röster höjs för detta, bland andra [sociologen Roland Paulsen](#) och författare **Mats Sederholm**. Roland Paulsen ställer frågan om arbetet är det viktigaste i livet? Kanske för vissa, men inte för alla. Livet är så mycket mer än lönearbete.

Men om man ska orka med det som är viktigt som familj, barn, vänner och intressen behöver man ha kraft kvar efter arbetsdagen. Men det politiska intresset är och har varit svagt för frågan, i stället har tvärtom pensionsåldern höjts, vilket missgynnar dem med låga löner och tungt arbete. Genom mina anhöriga har jag fått god inblick i arbetet inom hemtjänst och vården av äldre på särskilda boenden. Där känns förkortad arbetstid som en viktig faktor med tanke på arbetets innehåll och lönesättning. En yrkesgrupp som bär upp äldrevården.

Under det senaste decenniet har olika försök genomförts i flera kommuner. I Enköping förkortade socialtjänsten arbetstiden för en grupp socialsekreterare, men de återgick till 40 timmar då de upplevde att det blev stressigt att hinna med arbetet på sex timmar. Liknande försök skedde i Vingåker

för en grupp socialsekreterare och permanentades sedan då alla upplevde det positivt. I Göteborg prövades modellen med goda resultat, men politikerna ansåg att det blev för dyrt med den extra kostnaden att förstärka personalgruppen.

Drivkraften att korta arbetstiden har varit att minska sjukfrånvaron, förbättra arbetsmiljön och underlätta rekrytering av personal. Allt detta uppnåddes i princip i försöksprojekten. Att man i Enköping ville återgå till åtta timmars dag uppfattar jag var för att de anställda blev tvungna att utföra sitt vanliga arbete på sex timmar.

Kommunals kongress 2022 klubbade igenom att förbundet skulle driva frågan om sex timmars arbetsdag, detta mot styrelsens beslut. Partier på vänsterkanten och Miljöpartiet, har till och från lyft frågan, men för övriga partier har det varit en icke-fråga.

Det är femtio år sedan åttatimmars arbetsdag och femdagarsvecka infördes, 1971, samtidigt har det skett stora förändringar och effektiviseringar i arbetslivet. Hemtjänstpersonalens arbete klockas och schemaläggs i minuter: dusch, toabesök, mat, på- och avklädning, allt är detaljstyrt. En chef är idag ansvarig för flera vårdinrättningar, personalen har många äldre att sköta. Som också blivit allt sjukligare och mer vårdkrävande.

Både vården och socialtjänsten har stora bekymmer med rekrytering. Kommunerna behöver vända sig till konsultföretag för att bemanna med socialsekreterare – en dyr nödlösning. Dessutom är det få unga som självmant väljer att arbeta inom äldreomsorgen. Deras syn på arbetslinjen som övergripande vision stämmer inte med tidigare generationers synsätt. [Andra värden än arbete har fått större utrymme i ungas liv.](#)

Ekonomin tycks vara det stora hindret mot att genomföra en arbetstidsförkortning i de branscher där erfarenheterna gett goda resultat. Vinstdrivande hemtjänstföretag och vårdbolag är

knappast intresserade, och den kommunala vården och omsorgen tycks hellre lägga pengarna på konsultinsatser än att anställa fler. Hittills har invandrarna löst vårdens bemanning, men med den restriktiva invandrapolitik som nu bedrivs är det hög tid att ställa frågan vilka som ska vårda äldre och sjuka i framtiden.

Claudette Skilving